

A diverse group of people of various ages and ethnicities are smiling and laughing together in a close embrace. The image is framed by a blue and white wavy border.

**BETER EEN GOEDE
BUUR DAN EEN
VIRTUELE VRIEND!**

Colofon

Zwolle, September 2023

Deze publicatie is tot stand gekomen mede dankzij ZorgSaamWonen en de gemeente Amsterdam.

Tekst: Rob Hoogma (Hoogma-Innovatie) en Yvonne Witter (ZorgSaamWonen)
Met dank aan Bernard Smits (Wbvg/Cooplink).

Vormgeving: Alwina Tempelman (Acquire)

www.zorgsaamwonen.nl

Yvonne Witter
ZorgSaamWonen

Dit boekje is een handreiking voor iedereen die zijn buurt een warm hart toedraagt. Van bewoners, bestuurders, medewerkers van zorg- en welzijnsorganisaties, corporaties, ondernemers, zorgverzekeraars tot wethouders en beleidsmedewerkers bij gemeenten.

We gaan in op de vraag welke ingrediënten leuke, prettige, fijne buurten kenmerken. Buurten waar mensen dingen met elkaar doen, dan wel een beroep op elkaar, omdat het zo

vanzelfsprekend aanvoelt. Wat zijn dan werkzame principes in zulke buurten? Wat werkt volgens de mensen in de buurt zelf?

Wat zijn dan ingrediënten, die zo'n vanzelfsprekendheid bevorderen? Welke rol spelen dan een gemeente, een corporatie, welzijnsorganisatie of zorgaanbieder daarin? Kunnen onderwijs, sportverenigingen en horeca ook een rol spelen? En last but not least: wat kunnen bewoners zelf doen om samen met hun burens tot een fijne wijk te komen. Wat doen ze nu, en kunnen zij eventueel anders, beter of meer doen?

We gaan in dit boekje in op de vraag welke ingrediënten fijne buurten kenmerken en we bieden inspiratie en voorbeelden om er zelf mee aan de slag te gaan. We beschrijven bescheiden activiteiten in bestaande situaties die een buurt verder

Rob Hoogma
Hoogma-Innovatie

helpen. Maar het kan ook gaan om grotere acties, zoals het upgraden van hele woonwijken of het nieuw ontwikkelen daarvan. Allerlei organisaties spelen in de voorbeelden een actieve rol en leveren een bijdrage aan fijne buurten. Eén ding hebben zij gemeen: zij werken samen met bewonersinitiatieven en de mensen waar het om gaat om gezamenlijk te komen tot zo'n fijne wijk. Ze stimuleren het ontstaan van fijne buurten. En lopen soms tegen de grenzen van het systeem aan, als het gaat om de continuïteit in de buurt.

We beschrijven een paar inspirerende voorbeelden, die we geselecteerd hebben uit een longlist. Deze longlist vind je in de bijlage. En met talloze verwijzingen naar rapporten, boekjes, sites proberen we de lezer te inspireren en initiatieven te stimuleren. **Doe er je voordeel mee!**

Inhoudsopgave

7 - Kenmerken van een fijne buurt

10 - Zachte ingrediënten zijn doorslaggevend

13 - Een fijne buurt levend houden

16 - Technologie maakt veel mogelijk

19 - Ontschotten is noodzakelijk

21 - Permanent faciliteren is noodzakelijk

Kenmerken van een fijne buurt: harde en zachte ingrediënten

Iedereen wil in een buurt wonen waar hij of zij zich thuis voelt. Wat een buurt kenmerkt, is in diverse studies onderzocht en er zijn diverse brochures over geschreven, onder andere door Platform 31 en Movisie. Hierin wordt vaak de balans onderzocht in de rolverdeling tussen overheid en bewoners.

Uit die onderzoeken komt verder naar voren dat er sprake is van een vorm van wederzijdse betrokkenheid tussen de bewoners en een vanzelfsprekende omgang met elkaar waar expliciete of impliciete overeenstemming over is: “zo doen we dat hier”.

Niet elke buurt heeft dezelfde gewoontes. Het samenleven is in sommige buurten hechter dan in andere. In de ene buurt ruimt men het straatvuil vanzelfsprekend op, in de andere wacht men op de gemeente, terwijl in beide

buurten mensen het toch met elkaar naar de zin kunnen hebben. Er is een rijke schakering aan fijne buurten. Naast deze zachte ingrediënten (de omgang van buurtbewoners met elkaar) zijn er ook zogenaamde harde ingrediënten.

Harde ingrediënten definiëren de gebouwde omgeving en bepalen de voorwaarden waaronder mensen wonen en leven.

Zachte en harde ingrediënten zijn beide van belang zoals ook de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving en het College van Rijksadviseurs vorig jaar in het advies ‘Ruimte voor ontmoeting’ naar buiten hebben gebracht. Het College houdt een pleidooi voor een herwaardering van de buurt als gezonde en sociale leefomgeving. Ruimtelijke condities kunnen de sociale samenhang in een buurt bevorderen, zo luiden de inzichten.

Wij gebruiken in dit boekje buurt en wijk door elkaar. Dat lijkt misschien verwarrend,

maar veelal gebeurt dat ook in de literatuur en de gesprekken die we hierover voerden. Ook bewoners gebruiken de termen door elkaar heen. Voor ons is het belangrijkste criterium, dat de bewoners de omgeving als een (eigen) eenheid ervaren.

Harde ingrediënten als voorwaarden

Een fijne buurt moet in de eerste plaats voldoen aan “harde” ingrediënten. De buurt mag niet te groot zijn, want dan wordt het onpersoonlijk, maar ook niet te klein, want dan gaat sociale controle mogelijk te persoonlijk en dominant worden. De inrichting van een buurt heeft invloed op de sfeer. Zo is de lay-out van een buurt bepalend voor de mogelijkheden van toevallige ontmoetingen. Deze terloopse ontmoetingen bevorderen de sociale cohesie. Denk bijvoorbeeld aan bepaalde looproutes naar voorzieningen. Of plekken waar mensen samen kunnen komen zoals winkels, het buurthuis, de bibliotheek, sportfaciliteiten, cafés en eetgelegenheden. Maar ook bankjes,

Terloopse ontmoetingen stimuleren is het doel van stichting Buurtbankjes. Dit initiatief helpt buurtbewoners om bankjes voor hun huis te plaatsen zodat mensen elkaar kunnen treffen. Op een BuurtBankje klets je bij met mensen uit de buurt. Het is een bankje op je stoep die je zelf plaatst en die door alle buurtbewoners gebruikt mag worden .

trapveldjes, pleintjes of een parkje zijn plekken van ontmoeting.

Dit zijn 'neutrale' plekken waar ontmoeting op natuurlijke wijze kan plaatsvinden. En als mensen elkaar kennen, ook al is het oppervlakkig, vermindert dit het gevoel van onveiligheid en eenzaamheid.

Plekken om ontmoeting te stimuleren vraagt dus wat van de layout of inrichting. Is het fysiek toegankelijk, dus drempel- en obstakelvrij? Voelen mensen zich welkom? Is het schoon, heel en veilig en zijn er voldoende bankjes? Is er een mogelijkheid om gebruik te maken van een toilet? Is er groen aanwezig? Zijn er mogelijkheden voor ontspanning of training?

Bewegen als aanleiding tot ontmoeting is bezig met een opmars. Zo zijn er op

verschillende plekken zogenaamde Kwiekroutes uitgezet. Harde ingrediënten zoals een lantaarnpaal, bankje, brugleuning nodigen uit om aan de slag te gaan. Door het volgen van de stoeptegels, met illustratie op de route, trainen zij balans, kracht en uithoudingsvermogen. Door op deze publieke plekken te bewegen, komen ontmoetingen tot stand. Alles is gebaseerd op het principe van 'people attract people.' Iedereen kent het wel uit eigen ervaring.

Verder is er steeds meer aandacht voor looproutes voor mensen met dementie naar winkels of naar pleinen met bankjes. Die routes helpen om zelfstandig op pad te gaan. In Amsterdam, Apeldoorn, Rotterdam, Dronten en Enschede zijn zulke routes aangelegd.

Natuurlijk draagt ook de inrichting van

de gebouwen en de kwaliteit van de woonhuizen bij aan een fijne buurt .

Brede gangen en een ruime hal in appartementencomplexen zijn daar voorbeelden van.

Architect Herman Herzberger deed het al langer in zijn woonontwerpen: ruimte bieden voor terloopse ontmoetingen. Zo ontwierp hij in (zorg)woningen deuren waarvan het bovendeel open kon, net zoals in oude boerderijen het geval was. Bewoners konden het bovenste deel openen en dan -al leunend- een praatje maken met mensen die voorbij lopen in de straat .

Het Lectoraat Architecture in Health bij de Hogeschool Arnhem-Nijmegen,

heeft ontdekt dat 'gespreksstarters' mensen uitnodigen om met elkaar in contact te komen, zeker als de plek een vanzelfsprekende locatie is. Kunstobjecten in een ruimte zijn bijvoorbeeld gespreksstarters, maar ook feestversiering rondom kerst .

De harde ingrediënten maken uit of men gemakkelijk sociaal contact maakt. Het maakt ook dat mensen ergens willen blijven wonen en moeite willen doen voor andere bewoners en de instandhouding van de buurt. Maar daarvoor zijn ook zachte ingrediënten nodig.

Zachte ingrediënten zijn doorslaggevend

10

Er zijn ook zachte ingrediënten die van belang zijn bij het tot stand komen van een fijne buurt en die ervoor zorgen dat de buurt ook een fijne buurt blijft.

Bewoners ontwikkelen initiatieven om samen een fijne buurt tot stand te brengen. Daarin is een rijke schakering aan soorten initiatieven te onderscheiden. Deze initiatieven ontstaan in bestaande wijken, maar ook waar nieuwe wijken worden gebouwd.

Bij bewonersinitiatieven zijn vaak enkele bewoners de initiators en anderen sluiten zich aan en laten zich graag door deze zogenaamde kartrekkers leiden om mee te werken aan de fijne buurt. De kartrekkers met helpers vormen een werkzaam (zacht) ingrediënt. Het is veelal een ragfijn spel tussen bewoners en kartrekkers, wat maakt dat de buurt levend blijft.

Een goed voorbeeld daarvan is het initiatief van de bewoners van de dorpskern Austerlitz. Al in 2012 is deze dorps-zorgcoöperatie opgericht door de inwoners van Austerlitz. Deze coöperatie heeft als doel het voor oudere inwoners mogelijk te maken zo lang mogelijk, op een zelf gekozen wijze in het dorp te blijven wonen. De coöperatie fungeert ook als Wmo-loket namens de gemeente voor de burgers. Ze regelt welzijn, het sociale domein en gezondheidszorg met twee mensen in dienst; een dorpsondersteuner voor het sociale domein en een wijkverpleegkundige. Verder is er nauwe samenwerking met de praktijkondersteuner van de huisarts en is er een grote groep vrijwilligers en mantelzorgers aan de coöperatie verbonden.

Ook heeft de coöperatie zorgwoningen gerealiseerd. Daar is een aparte stichting voor opgericht: NuVoorStraks. Een prachtig staaltje burgerkracht! Een lange adem,

11

doorzettingsvermogen, een groepje enthousiastelingen en de vele vrijwilligers maken het tot een succes. 'Je moet het gewoon gaan doen, resultaten tonen en vieren, de media opzoeken', aldus Jan Sniijders, één van de drijvende krachten achter deze zorgcoöperatie.

Vele ontwikkelingen in een buurt worden (van oudsher) geïnitieerd door corporaties enwelzijnsorganisaties; de laatstdecennia ook vaker met hulp van zorgorganisaties en sociale projectontwikkelaars. In overleg met bewoners (her)ontwikkelen deze partijen een buurt. Hierin is een grote variëteit aan vormen te vinden.

Opvallend bij bovenstaande samenwerking is dat de initiatiefnemers (zorgpartij, projectontwikkelaar en corporatie) de inrichtingsvraag van de buurt samen met de (toekomstige) bewoners bepalen, waarbij deze organisaties zelf (deel) eigenaar blijven van de woningen.

Een mooi voorbeeld daarvan in de grote stad zijn de buurten de Eenhoorn en Buiksloterham in Amsterdam. Deze twee woonlocaties van zorgorganisatie Philadelphia zijn een spil in hun buurt. Er wonen bewoners met en zonder een (licht) verstandelijke beperking. Cliënten huren zelfstandig een woning, doen volwaardig mee en zijn buurtbewoner. Gelijkwaardigheid en wederkerigheid zijn hierbij leidende principes. Beperkingen belemmeren niet, bewoners zetten hun talenten in. De community builder speelt een grote rol. Deze kent alle bewoners, legt verbindingen, stimuleert activiteiten, faciliteert bewoners met een idee, brengt mensen en organisaties bij elkaar en matcht vraag en aanbod. De community builder heeft een sterk netwerk en kan gemakkelijk doorverwijzen naar andere professionals. Maar ook de inrichting van de omgeving draagt bij aan het creëren van sociale en veilige plekken. Volgens Eline Swart, community builder vanuit Philadelphia, is het hebben van een gemeenschappelijke ruimte essentieel voor de binding tussen de bewoners. “Op de koffiekopjes van de ontmoetingsruimte staat niet voor niets de tekst: ‘Samen met je burens, dat is buurkracht.’”

Werkzaam ingrediënt hierbij is dat deze organisaties verder gaan dan louter inspraak door bewoners. Ze laten (toekomstige) bewoners meebeslissen op essentiële kenmerken van de buurt. Deze besluitvormingsprocessen zijn niet vanzelfsprekend, niet eenvoudig en kosten vaak veel tijd. Dat vraagt veel geduld, tact maar ook investeringsruimte van de initiatiefnemers. Maar ze leiden veelal tot het beste resultaat, niet alleen in de beginfase maar juist ook bij de instandhouding van het fijne karakter van de buurt.

Gemeenten kunnen ook een belangrijke rol spelen in deze ontwikkelingen. Zij zijn echter niet altijd op zo'n rol ingesteld, noch hebben ze daarvoor de 'geschikte mensen'. Dat laatste geldt met name voor de kleine gemeenten, vaak vanwege gebrek aan capaciteit en dus ook ervaring. Deze gemeenten laten dan regelmatig het besluitvormingsproces over aan de partij die een bepaalde locatie ontwikkelt en stellen daarbij in de contractvoorwaarden niet altijd expliciete eisen over betrokkenheid van (toekomstige) bewoners. Terwijl juist

bewoners actief laten beslissen over hun buurt een van de belangrijkste werkzame ingrediënten is voor de opbouw en instandhouding van de buurt.

Meer werkvormen of methoden zijn daarvoor ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld de ABCD-methode, Opzoomeren of methode Bruis.

Een fijne buurt levend houden: blijvende steun veelal noodzakelijk

De start van de ontwikkeling van een fijne buurt is een cruciale fase en levert vaak de basis op voor het in stand houden van het gezamenlijk karakter. Is er een goede start dan is het zaak de flow vast te houden. Is er een valse start, dan is er veel nodig om de levendigheid en het eigen karakter alsnog van de grond te krijgen.

De voorbeelden leren dat 'permanent onderhoud' nodig is bij het levend en vitaal houden van fijne buurten en woongemeenschappen.

Enige ondersteuning van professionals met continuïteit in uren vormt een sterk bevorderende factor. Deze ondersteuning werkt alleen als aangesloten wordt bij de behoeften en mogelijkheden van de bewoners.

Ondersteuners faciliteren buurtbewoners. Soms op projectbasis, soms voor onbepaalde tijd nemen organisaties mensen als facilitator in dienst. In den lande worden er vele namen voor deze functie gehanteerd en vinden er verschillende invullingen van de functies plaats: zo zijn er community builders, (flat) coaches, wijk-enablers, wijkregisseurs, dorpsondersteuners, bewonersconsulenten of buurtverbinders.

Een succesvolle verbinder 'krijgt' het mandaat van bewoners om zaken met en voor bewoners te regelen. Soms zijn deze verbinders professionals in dienst van een organisatie en soms zijn het 'normale' buurtbewoners. Eén ding hebben zij gemeen: zonder hen bloedt een buurt dood. Het is nodig dat de buurtwoner die zo'n verbindende rol (op zich genomen)

heeft, een kring van mensen om zich heen heeft en gedragen wordt door de medebewoners, zodat het initiatief niet afhangt van deze ene persoon en daardoor te kwetsbaar wordt. Ook is het prettig als zo iemand terug kan vallen op professionele organisaties, zoals een welzijnsorganisatie of corporatie.

Succesvolle kartrekkers van projecten en initiatieven kennen de buurt en de buurtbewoners. Ze weten wat er speelt. Ze zijn in staat verbindingen te leggen met (andere) professionele organisaties en weten anderen om zich heen te verzamelen. Als aanjagers zijn ze eigenlijk duizendpoten. Kartrekkers zijn van vele markten thuis en mogen ook van de anderen de kartrekkersrol vervullen. Ze inspireren en realiseren, samen met andere bewoners.

Wooncorporatie Zayaz in Den Bosch is zich van de noodzaak van continuïteit bewust. Twaalf buurtverbinders wonen in Wooncomplex Wij zijn Zuiderschans, verdeeld over 83 appartementen. Zij betalen gewoon huur, zij krijgen geen huurkorting, maar wel voorrang op de woningmarkt. Ze zijn twee dagdelen per week actief voor het complex waar senioren met en zonder hulpvraag wonen. Deze buurtverbinders zijn tussen de 20 en 55 jaar oud. Ze organiseren tal van activiteiten die de onderlinge cohesie bevordert. Zij worden daarin ondersteund door Butterfly Effect .

De verbinders lossen problemen voor en vooral met hen op. Zij hebben een integrale blik, kunnen talenten bij anderen stimuleren, zij kunnen goed luisteren, zijn empathisch, sociaal, aimabel, vangen signalen op en zijn in staat die signalen op te pakken en aan te pakken. Ze zijn een spin in het web en zijn in staat om vertrouwen van de buurtbewoners te winnen. Unieke mensen, maar ze bestaan!

Het hebben van 'korte lijnen' en goede contacten is belangrijk. Een goede verbinder heeft alle 06-nummers van relevante contactpersonen uit de buurt. Van buurtbewoner, wijkagent tot het gemeentelijke sociaal team of de

wijkbeheerder van de corporatie .

Voorbeelden van professionele verbinders zijn de community builders van zorgorganisatie Philadelphia. Ze kennen de bewoners en werken nauw samen met de wijkbeheerders van de corporatie. Anderen zijn buurtbewoners en zijn gewoon aan de slag gegaan in hun buurt, zoals bij zorgcoöperatie Austerlitz Zorgt.

De functie kan dus worden betaald uit verschillende bronnen: WLZ, WMO, gemeente, welzijnsorganisatie, corporatie, zorgorganisatie, projectontwikkelaar, zorgverzekeraar en innovatiepotjes.

De continuïteit van zo'n 'verbindende

professional' is een belangrijk aandachtspunt. De grote vraag is telkens opnieuw: Hoe moet deze persoon gepositioneerd worden, welke financiering hoort hierbij en door wie betaald? In het land zie je wisselende constructies: de gemeente, de corporatie, de ontwikkelaar, de zorgorganisatie, de zorgverzekeraar, fondsen of een combinatie. Het betreft doorgaans tijdelijke financiering. En dat is een belangrijk struikelblok. De ervaring leert dat als de verbindende factor uitvalt vanwege het stoppen van de financiering, de sfeer en mate van cohesie vermindert.

Fotograaf: Chris Hoefsmit, Burenhulp.nu

Technologie maakt veel mogelijk

Technologie is niet meer weg te denken uit ons leven. Hoewel de meeste mensen graag in een eigen buurt wonen, is vrijwel iedereen verbonden met de hele wereld. We leven in een periode die ook wel de vierde revolutie genoemd wordt. Juist het digitaal met elkaar verbonden zijn, biedt talloze mogelijkheden die de onderlinge contacten in de buurt nog waardevoller maken. Sterker nog, die connectiviteit moet voor een deel de oplossing zijn voor de vergrijzing en ontgroening van onze samenleving. Er is anno 2023 sprake van een groot gebrek aan adequaat personeel in vele sectoren van onze samenleving. Het beleid van het ministerie van VWS bijvoorbeeld is gericht op het thuis behandelen en langer thuis wonen, omdat anders de zorg onbetaalbaar wordt. En dat kan gerealiseerd worden door technologie die de mensen in staat stelt veel (zorg) zelf te doen, en door technologie die de sociale cohesie in de buurt bevordert.

De mogelijkheden zijn legio. Een paar voorbeelden: Iedereen kent de voordelen van de buurt-whatsapp. Buren kunnen via whatsapp of een andere slimme app op elkaars kinderen passen. Met een buurt-whatsapp of een andere app (nextdoor bijvoorbeeld) kunnen de bewoners elkaar op de hoogte houden

van de laatste ontwikkelingen in de buurt. Of spullen van elkaar lenen of klusjes voor elkaar doen.

Gps gestuurde navigatie voorkomt dat mensen verdwalen. Vele zorgorganisaties werken al met zulke systemen.

“Het digitaal met elkaar verbonden zijn biedt talloze mogelijkheden die onderlinge contacten in de buurt nog waardevoller maken”

Maar het kan verder gaan: bijvoorbeeld tijdens het lopen de route verlichten met verlichte pijlen of symbolen naar de supermarkt en het buurtcafé (en terug...).

Technologie kan daarnaast op meer manieren ingezet worden bij de ontwikkeling van een buurt. Het bevordert de co-creatie waarbij mensen zich gelijkwaardig voelen en daardoor ook meer eigenaarschap ervaren van de plek waar ze wonen. Online bijeenkomsten gecombineerd met bijeenkomsten waar men fysiek aanwezig is, geven een breder ervaren en diepere betrokkenheid en inzicht in wat de bewoners zelf willen. Iedereen kan dan op eigen wijze aansluiten bij wat er gevraagd wordt om de eigen buurt fijn en prettig te maken en te houden.

Ontschotten is noodzakelijk, bewoners in een prominente rol

De mooie voorbeelden laten zien dat veelal van de gebaande paden afgeweken wordt. Er wordt serieus gezocht naar oplossingen waar mensen in de buurt blij van worden en bij gebaat zijn.

Maar waar het maar langzaam van de grond komt of zelfs strandt, is er sprake van schotten tussen verschillende afdelingen van gemeenten of tussen de verschillende verantwoordingsregimes van de betrokken organisaties, zoals corporaties, zorgorganisaties, welzijnsinstellingen.

Deze schotten vertragen of in het meest negatieve geval, belemmeren de totstandkoming

van een buurt. Ook nauw omschreven taakbeschrijvingen maken het kleuren buiten de lijntjes lastig van de individuele professionals. En last but not least: het gebeurt helaas nog steeds: er worden voorzieningen ontwikkeld zonder dat de mensen om wie het gaat daar in een vroeg stadium een actieve rol bij spelen.

Samenwerking, samen (financieel) de verantwoordelijkheid dragen en 'omdenken' zijn belangrijke ingrediënten om tot een levendige, inclusieve buurt te komen. Het kan slagen wanneer corporaties, gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, burgerinitiatieven en vrijwilligersorganisaties daarin elkaar weten te vinden. Als daar ook minder voor de hand liggende partijen,

zoals sportorganisaties, horeca, MKB, kunstenaars en het onderwijs aan meedoen is de kans op succes veel groter. Wij hebben genoeg voorbeelden gezien dat als mensen vanuit verschillende disciplines de krachten bundelen, mooie buurtvoorzieningen ontstaan.

Iedereen wil wonen in een huis en in een buurt, waar je je thuis voelt. Zo'n buurt maak je als bewoners samen met elkaar. Natuurlijk is de omgeving een essentiële voorwaarde, maar hoe een ieder met elkaar omgaat bepaalt de sfeer. Terloopse ontmoetingen zijn daarin cruciaal. Ze vormen de basis voor eventueel verder contact, zodat mensen zich op hun plek voelen en gekend worden. Ook zijn deze ontmoetingen veelal het begin van gezamenlijke initiatieven, zoals dorpscoöperaties, stadsdorpen of van kleine buurtactiviteiten, zoals buurtkamers, ruildiensten, appgroepjes.

In onze geïndividualiseerde samenleving wordt het steeds belangrijker dat het

toevallige ontmoeten gefaciliteerd en gestimuleerd wordt zoals we dat hiervoor in de harde en zachte ingrediënten hebben beschreven.

We hebben inmiddels de wetenschappelijk onderbouwde inzichten dat het permanent faciliteren een noodzaak is om een fijne buurt te laten voortbestaan. Bewoners gaan en komen en telkens opnieuw moet weer samen de buurtsfeer gecreëerd worden. Dat gaat in deze tijden lang niet altijd vanzelf en vraagt om faciliteren van het gezamenlijke. Ondersteuning op maat die afhankelijk is van wat de mensen samen al doen en van wat ze nog nodig hebben, is zeer belangrijk.

Door de maatschappelijke uitdagingen op het gebied van de vergrijzing, het personeelstekort in de zorg en krapte op de woningmarkt zijn fijne buurten onmisbaar. Buurten waar mensen prettig kunnen wonen met voorzieningen nabij, met plekken voor ontmoeting maar ook met betrokken bewoners die naar elkaar omkijken.

Tot slot permanent faciliteren is noodzakelijk

Voorbeelden

Ze zijn er overal in het land: inspirerende buurtinitiatieven. In steden, in dorpen, hele nieuwe of al wat rijpere. Hieronder volgt er een aantal. Maar wat is het moeilijk kiezen want er zijn er natuurlijk véél meer.

Samen Zorgen Huis, Baexem

In het voormalig klooster Mariabosch in Baexem in de gemeente Leudal in Limburg hebben burgers in 2019 zelf een voorziening opgezet waar mensen kortdurende zorg, respijtzorg, overbruggingszorg en palliatieve, terminale zorg kunnen krijgen. Bij dit Samen Zorgen Huis Leudal zijn niet alleen dorpsbewoners betrokken, maar ook diverse organisaties, zoals scholen en de ziekenhuizen in Roermond en Weert. Asielzoekers uit het nabijgelegen opvangcentrum werken er. Lokale ondernemers faciliteren en sponsoren deze voorziening. Kortom, het hele dorp voelt zich betrokken bij het Samen Zorgen Huis.

samenzorghuisleudal.nl

Stadsdorpen, Amsterdam

Dat mensen ook in grote steden naar elkaar omzien, blijkt wel uit het succes van de stadsdorpen in Amsterdam. In 2010 is het eerste stadsdorp opgericht. Inmiddels zijn er meer dan 30. Stadsdorpen hebben als doel om te zorgen voor meer nabuurschap in Amsterdam en omgeving. De meeste stadsdorpen richten zich op het bijeenbrengen van buurtgenoten door het organiseren van sociale activiteiten. Stadsdorpen bieden gezelligheid, mogelijkheden tot ontmoeting en helpen om eenzaamheid te verminderen of te voorkomen.

netwerkamsterdamsestadsdorpen.nl

Doarpskeamer Akkrum

In de Doarpskeamer Akkrum-Nes kunnen mensen elkaar ontmoeten via inloop-ochtenden, de Fryske les, contactavonden voor gastgezinnen van Oekraïners, schildersclub, voedselkast. Daarnaast is er een voorleesproject voor peuters, dat samen met de bibliotheek wordt georganiseerd en het project 'Nes van het gas af', dat samen met de DAN (Duurzaam Akkrum Nes) ontwikkeld wordt. De Doarpskeamer werkt samen met de kerk, plaatselijk belang en andere lokale organisaties en ondernemers.

zorgsaamwonen.nl/artikel/een-huiskamer-voor-akkrum-en-nes

Hart van Vathorst, Amersfoort

Ook al een 'oude bekende' maar altijd inspirerend: Hart van Vathorst. Daar vind je sinds 2016 93 zorgappartementen, 100 plaatsen in het kindercentrum voor kinderen met en zonder een beperking, 900 leden van de kerkgemeenschap, 150 vrijwilligers en 250 mensen die er werken. Bij het Hart van Vathorst in Amersfoort zijn de kerk, twee zorgpartijen (Sprank en Accolade Zorg) het kindercentrum Bzzzonder en woningcorporatie de Alliantie de initiërende en dragende organisaties. Zenzo heeft dit maatschappelijk vastgoed ontwikkeld. Er is een restaurant (met echt goede koffie en zelfgebakken lekkernijen), een bakkerij, een advies- en behandelcentrum, een zorgtechnologie lab en een centraal plein.

hartvanvathorst.nl

Inclusief wonen, Arnhem

Je staat er niet alleen voor bij ElderBuren in Arnhem. Daar heeft architectenbureau Oostwest-Architecten het initiatief genomen omdat ze ouderen tussen de wal en het schip zagen vallen. Ze zochten een tussenvorm tussen thuis en het verpleeghuis. Het architectenbureau heeft samen met ontwikkelaar Van Wijnen, zorgorganisatie Siza, de gemeente, corporatie Portaal, het sociale wijkteam en de wijkraad een wooncomplex ontwikkeld met 71 levensloopbestendige, betaalbare en duurzame appartementen. In dit concept "Inclusief Wonen" wonen mensen met beperkingen en mensen zonder beperkingen onder een dak. Bij het ontwerp is aandacht voor [toevallige] ontmoetingen. De communitybuilder vervult een belangrijke rol.

elderburen.nl

Binnenhaven, Almere

Initiatiefnemers van wooncoöperatie De Binnenhaven in Almere zijn bezig om 90 tot 100 verschillende typen woningen te realiseren die allemaal levensloopbestendig, onderhoudsvriendelijk, en duurzaam zijn. Het zijn sociale- en vrijesectorhuurwoningen die rondom een gemeenschappelijke binnentuin staan. Zo krijgt De Binnenhaven het karakter van een hedendaags hofje waar bewoners zich veilig voelen en er volop mogelijkheden zijn tot contact. Tien woningen zijn bestemd voor mensen met beperkingen. Nu al zijn de toekomstige bewoners bezig met gemeenschapsvorming en het betrekken van de buurtbewoners bij de ontwikkeling. Het is de bedoeling dat buurtbewoners gebruik gaan maken van de gemeenschappelijke ontmoetingsruimte en de tuinen.

debinnenhavenalmere.nl

Michi-Noeki, Groningen

Het heeft even geduurd maar eindelijk is het zover: de eerste Michi-Noeki is er! In Groningen. Het is geïnspireerd op Japanse pleisterplaatsen 'Michi-No-EK'. Het is een informele en laagdrempelige plek in de wijk waar bewoners koffie kunnen drinken, anderen kunnen ontmoeten, of naar de wc kunnen gaan, je telefoon opladen of een uurtje met je laptop werken. Je kunt er met vragen terecht en informatie vinden over buurtactiviteiten. Er is altijd iemand aanwezig en idealiter is het op rollator afstand. Het kan verschillende

vormen aannemen.

vp.nl/michinoeki.html

De Woongaard, Serooskerke

De Woongaard is een meergeneratiewoongemeenschap in het Zeeuwse Serooskerke. Het is een burgerinitiatief die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan. Er wonen 46 volwassenen en 18 jongeren in 25 koopwoningen. De oudste bewoner is 74 jaar en de jongste is nog geen jaar. De bewoners wonen er maar net, maar kennen elkaar natuurlijk al langer. Ze hebben samen aan de totstandkoming van dit project gewerkt. Het heeft negen jaar geduurd. Dat vroeg om een lange adem.

dewoongaard.info

Samen Buurten, Flevoland

Samen Buurten is de netwerkbeweging waar wonen, werken en leven in Flevoland samen gaan komen. Op een unieke en inspirerende manier komen professionals en bewoners bijeen om te leren, te ontmoeten, oplossingen en vraagstukken te bespreken, maar vooral ook elkaar te inspireren op het gebied van het creëren én behouden van fijne buurten om in te wonen, werken en leven. Zilveren Kruis Zorgkantoor, Stichting Philadelphia Zorg, Doenersdreef Zorg, 's Heerenloo, Ambulante Hulpverlening Midden Nederland, Coöperatie Hesterhuizen, Triade Vitree, Acquire en ZorgSaamWonen zijn de initiatiefnemers.

samenbuurten.nu

Buur&Zo, Deventer

In Deventer is in 2019 Buur&Zo opgezet waarbij zorg- en welzijnsorganisaties, (MKB) ondernemers, vrijwilligers en het sociaal team van de gemeente samenwerken. De buurtconciërges van Buur&Zo zijn ook community builders. Zij zijn een vertrouwd gezicht voor de buurtbewoners. Ze bezorgen medicijnen, maaltijden en boodschappen, bieden een luisterend oor, signaleren en regelen laagdrempelige hulp.

buurenzo.nl

Thuisbus Woerden

De Thuisbus is een mobiele ontmoetingsplek voor ouderen in de eigen wijk. Een soort pop-up terras. Op de maandag, dinsdag en woensdag middag van 14:30 tot 16:30 uur staat de bus in 6 verschillende wijken van Woerden. Om de week op dezelfde vaste plek. Een keer in de maand op donderdag gaat de bus naar 1 van de omliggende dorpen; Kamerik, Harmelen of Zegveld.

Ze rollen de luifel uit, zetten stoelen en tafels voor de bus en de gezelligheid kan beginnen. Lekker dichtbij huis, gezellig een bakje koffie/thee drinken met leeftijdsgenoten uit de buurt. Er kan ook een potje rummikub of jeu de boules gespeeld worden.

thuishuiswoerden.nl/activiteiten/thuisbus/

Het 8ste Werk, Kampen

Het 8ste Werk heeft met haar idee 'De langste tafel van Kampen' de publieksprijs van de ZorgSaamWonen Award 2022 gewonnen.

Samen hebben Jaap Boersma en Gea Overweg het idee voor de langste tafel bedacht omdat zij merkten dat je niet zomaar "je verhaal" vertelt. Iedereen heeft een verhaal dat je meeneemt maar om je daarin kwetsbaar op te stellen is vaak moeilijk.

het8stewerk.nl

DumDum, Rotterdam

DumDum mag zich de winnaar noemen van de juryprijs van de ZorgSaamWonen Award 2022.

DumDum is een bijzonder buurthuis op wielen die langs plekken rijdt waar ouderen wonen en waar zij veel komen. Daarmee is er op een hele laagdrempelige manier contact. In de sfeer van de camping van weleer is er met ouderen een gesprek.

<http://buurthuisopwillen.nl/>

Zorg voor de buurtvisites

De 'zorg voor de buurt visites' zijn een vervolg op de 200 zorgvisites die door Tineke van den Klinkenberg en Hetti Willemse aan woonzorgcentra en verpleeghuizen zijn afgelegd en vastgelegd over de jaren 2011 tot en met 2019. Nu is de buurt aan de beurt. Hoe draagt de buurt in al zijn aspecten bij aan zorg uitstellen en/of voorkomen. Hoe wordt ontmoeting, levensloopbestendigheid gestimuleerd? Met dezelfde onbevangen en frisse blik gaat Hetti Willemse nu met sociaal geograaf Ad van Elzakker de buurt in. Wat valt op? Wat zijn 'tips and tricks' om sociale duurzaamheid van de buurt te realiseren? Als je een advies wilt van Hettie en Ad, vraag een zorg voor de buurtvisite aan!

zorgsaamwonen.nl/thema/buurtvisites

Over de grens in België

Niet alleen in Nederland, ook in België wordt er hard gewerkt aan zorgzame buurten

Op 1 maart 2022 zijn in Vlaanderen en Brussel 132 projecten gestart onder de noemer Zorgzame Buurten. De projecten gaan gedurende 2 jaar aan de slag met ondersteuning en inspiratie vanuit de Vlaamse overheid. Doel is om buurten te creëren waar jong en oud samenleven, waar mensen zich goed en geborgen voelen, waar levenskwaliteit centraal staat, waar bewoners elkaar kennen en helpen, waar personen en gezinnen met grote en kleine ondersteuningsnaden ondersteuning krijgen en waar diensten en

voorzieningen toegankelijk en beschikbaar zijn.
zorgenvoormorgen.be/zorgzamebuurten

Buurt doet samen, Apeldoorn

De gemeente Apeldoorn heeft tussen april 2020 en juni 2022 meegedaan aan het Interreg project Volunteers 2.0. De samenwerking tussen gemeenten en vrijwilligers van burgerinitiatieven stond in dit project centraal en gemeenten en inwoners trokken in het project samen op. Bijzonder was dat het project over grenzen heen ging. Grenzen van professionals, buurten en internationale grenzen. Er deden Nederlandse en Duitse gemeenten en inwoners aan mee, om zo van elkaar te leren.

Eén van de filmpjes gaat over buurt coöperatie Zuid Doet Samen. Buurtassistenten bellen huis- aan- huis aan, ieder in hun eigen wijk om “buurt te maken”. Hierdoor kunnen zij verbindingen leggen op straat- en buurt niveau. De buurtassistent signaleert, stimuleert en nodigt uit tot betrokkenheid op straat- en buurt niveau. Dit gebeurt in samenwerking met professionele organisaties en vrijwilligers. Om een zo goed mogelijke band met de bewoners te kunnen opbouwen hebben de buurtassistenten van Zuid Doet Samen hun eigen vaste werkterrein.

blog3.han.nl/volunteers/filmreeks-verbonden-in-apeldoorn/

Huiskamer van Gasselternijveen

In het netwerk Zorginitiatieven Drenthe bundelen bewonersinitiatieven rond zorg, welzijn en geluk hun krachten. Het netwerk is de plek om ervaringen en kennis te delen en elkaar te inspireren tot nieuwe concepten voor zorg in dorpen en buurten. Bijvoorbeeld in Gasselternijveen zijn diverse initiatieven genomen om de leefbaarheid van het dorp te versterken zoals de Huiskamer van Gasselternijveen. Dat is een ontmoetingsplaats voor ouderen om een praatje te maken en samen te genieten van verschillende activiteiten.

drentsezorginitiatieven.nl/initiatieven-in-beeld/gasselternijveen/

Buur&Zo, Deventer

Buur&Zo is er voor de wijk. In Deventer zijn 4 buurtconciërges dagelijks bezig met het bezorgen van goederen aan de deur, bieden zij een luisterend oor aan of achter de deur en ondersteunen ze de zorg. In nauwe samenwerking met de voorzieningen, de vrijwilligers en het Sociale Team laten zij geen vraag onbeantwoord en zorgen zij samen voor de wijk. Hoe ziet de dag van de buurtconciërges eruit? Nou kijk maar mee, zij laten het graag zien.

buurenzo.nl/loop-een-dagje-mee-met-onze-buurtconciërge/

t Laefhoes, America

Een ander voorbeeld is in het dorpje America in Noord Limburg waar de huisarts zich zorgen maakte dat als hij met pensioen zou gaan er geen opvolger zou komen en de sociale functie van zijn praktijk verloren zou gaan. Hij heeft het dorp bij elkaar geroepen en met elkaar is er nagedacht over de toekomst van het dorp. Inwoners hebben zelf 't Laefhoes gebouwd, een centrum voor gezondheid en welbevinden. Het is ook een ontmoetingsplek voor inwoners: er is naast de zorg, een openbare woonkamer, een ruilbieb, repaircafe, keuken en tuin. Je vindt zorg en welzijn in één gebouw. De bewoners hebben ook een vitaliteitscoöperatie opgericht waar alle inwoners lid van kunnen worden. De coördinerend wijkverpleegkundige en dorpsondersteuner werken nauw samen. Zij overzien het informele en formele netwerk bij een vraag van een inwoner en zorgen ervoor dat mensen het juiste formele of informele contact krijgen. Mensen kijken meer naar elkaar om; er is professionele hulp als het nodig is. Zo is een zorgzaam dorp ontstaan.

De dorpsondersteuner en wijkverpleegkundige die vanuit een gezamenlijke visie samenwerken vormen de werkzame ingrediënten voor de fijne buurt.

zorgsaamwonen.nl/artikel/t-laefhoes-het-kruispunt-van-zorg-en-welzijn-america

Stadsreporters, Amsterdam

Stadsreporters zijn (oudere) buurtbewoners die als vrijwilliger films maken om de saamhorigheid en verbinding in de wijk te versterken. De Stadsreporters worden getraind door professionele filmmakers in filmen, interviewen en monteren. Dan gaan ze de wijk in om filmreportages te maken over plekken, mensen of acties in de wijk die een voorbeeld zijn voor de stad. Omdat deze bijdragen aan een inclusieve, gezonde en duurzame stad waar mensen graag willen wonen. Hun films worden breed verspreid binnen het sociaal en cultureel domein

stadsreporters.nl

De goede communitybuilder (blog)

Blogreeks voor actieve bewoners en professionals in het sociaal domein over community building in een ouder wordende samenleving
[dewijkmakers.nl/de-goede-community-builder-deel-1/](https://www.dewijkmakers.nl/de-goede-community-builder-deel-1/) <https://www.dewijkmakers.nl/de-goede-community-builder-deel-2/>

Inspiratieboek community building

In 2018 maakte Philadelphia in de regio Amsterdam kennis met het begrip community building. Over de ervaringen van de afgelopen jaren hebben de initiatiefnemers een inspiratieboek geschreven. Met aanbevelingen, tips en instrumenten. Onlangs is er een vervolg verschenen op het inspiratieboek community building.
zorgsaamwonen.nl/artikel/inspiratieboek-community-building

Inspiratie voor een inclusieve wijk

Deze nota zoomt in op vijf thema's uit het innovatieprogramma 'Langer thuis in de inclusieve wijk'. Voor het aanpakken van deze uitdaging staan meerdere partijen aan de lat: gemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijnorganisaties, marktpartijen en bewoners. Steeds vaker werken zij samen in zogeheten gebiedscoalities. Ze ontwikkelen gezamenlijk een gerichte, integrale en gebiedspecifieke aanpak die aansluit bij de leefwereld van de bewoners.

platform31.nl/artikelen/inspiratie-voor-een-inclusieve-wijk/

Zorgzame buurten

Zorgzame gemeenschappen hebben de toekomst en zijn onmisbaar om de ouderenzorg toekomstbestendig te maken. Maar het systeem ligt nog te vaak dwars, zodat grensoverschrijdende initiatieven voor woonzorg onvoldoende kans krijgen. Dat is de kernboodschap van de bundel 'Zorgzame buurten', van Vilans, Movisie en Nederland Zorgt voor Elkaar (Marcel Canoy, Jan Smelik en Marcel Ham)

buurenzo.nl/loop-eeen-dagje-mee-met-onze-buurtconciierge/

Een lonkend perspectief zo sterk als een vuurtoren

Wat gebeurt er in een organisatie die meer ruimte wil maken voor communities in buurten en wijken? Hoe zien gemeenschapsgericht leiderschap en bestuur, beleid en strategie er in de praktijk uit?

Met welke transformaties en welk gedoe krijg je als leider van een maatschappelijke organisatie dan te maken? Over deze vragen heeft Birgit Oelkers leiders geïnterviewd die daarmee aan het pionieren zijn. Hun verhalen zijn in deze publicatie gebundeld.

Publicatie van Birgit Oelkers

planenaanpak.nl/nieuws/een-lonkend-perspectief-zo-sterk-als-eeen-vuurtoren-12-verhalen-over-gemeenschapsgericht-leiderschap

Voorzorgcirkels als antwoord op vergrijzing

Henk Geene schreef de boeken: 'Vergrijzing en ouderenzorg' en 'Handboek wonen en zorg thuiswonende ouderen', en 'Voorzorgcirkels als antwoord op Vergrijzing.' Henk is bezig met het opzetten van voorzorgcirkels. Voorzorgcirkels zijn netwerken van ongeveer tien tot dertien personen. Dat kunnen ouderen zijn, familieleden, vrijwilligers en burens. Een deel heeft een zorgvraag en een deel biedt hulp en ondersteuning. Zo sorteren mensen voor op het ouder worden. De boeken gaan hier op in.

zorgsaamwonen.nl/artikel/voorsorteren-op-de-ouderdom-slim

Beproefde formules, gedurfde experimenten

Overal in het land vind je goede voorbeelden van sociaal werk, zorg, wonen en andere partijen die de handen ineen hebben geslagen. Die samen met bewoners initiatieven zijn gestart die bijdragen aan een sterke sociale basis en samenredzaamheid stimuleren, in de geest van landelijke akkoorden als IZA, GALA en WOZO. In de online ideeën bundel 'Beproefde formules, gedurfde experimenten' vind je nuttige tips en zeventien inspirerende voorbeelden die navolging verdienen.

sociaalwerknederland.nl/

Meergeneratiewonen, een pleidooi voor gemengde woonomgevingen

Het digitale boek 'Meergeneratiewonen, een pleidooi voor gemengde woonomgevingen', is geschreven door Auguste van Oppen, architect en mede-oprichter van architectenbureau BETA, en door Anouk Reintjens, ontwikkelingsmanager bij gebiedsontwikkelaar AM. Zij willen met dit boek bereiken dat mensen op een andere manier gaan aankijken tegen de woonomgeving. Er moet meer ruimte komen voor meergeneratiewonen.

am.nl/meergeneratiewonen-eeen-pleidooi-voor-gemengde-woonomgevingen/

Ontwerpen voor ouderen

De gemeente Rotterdam wil meer geschikte woningen en woonvormen creëren voor ouderen. Hiervoor is een praktische handleiding ontwikkeld voor bewoners, ontwikkelaars, ontwerpers en bouwers: Ontwerpen voor Ouderen. Met aandachtspunten voor de woning, het woongebouw en de woonomgeving.

woneninrotterdam.nl/nieuws/ontwerpen-voor-ouderen/

Ruimte maken voor ontmoeting

In het advies 'Ruimte maken voor ontmoeting, de buurt als sociale leefomgeving' pleiten de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en het College van Rijksadviseurs voor een herwaardering van de buurt als gezonde en sociale leefomgeving.

adviezen.raadrvs.nl/ruimte-maken-voor-ontmoeting/

Ontwerp voor ontmoeting

In de publicatie 'Ontwerp voor ontmoeting' van Platform 31 en Zijdekwartier Architecten staan diverse tips en voorbeelden hoe de gebouwde omgeving kan uitnodigen tot ontmoeten.

zijdekwartier.nl/ontmoeting/

Leeftijdsvriendelijke omgevingen oudere migranten

Warsha Jagroep onderzoekt hoe leeftijdsvriendelijke omgevingen gecreëerd kunnen worden voor oudere migranten, die hen ondersteunen en stimuleren om fysiek actief te blijven.

zorgsaamwonen.nl/artikel/hoe-creeer-je-leeftijdsvriendelijke-buurten-voor-migrantenouderen

Alledaagse attentheid in superdiverse wijk

In een superdiverse wijk is het niet vanzelfsprekend dat burens veel dagelijkse zorgtaken voor elkaar verrichten, al streeft het overheidsbeleid dat wel na. Dat blijkt uit ontmoetingen met ongeveer 50 bewoners, 32 mensen die in de wijk werken en maandenlange intensieve participerende observatie in Overtoomse Veld, Amsterdam. De voordeur is een behoorlijk harde grens. Wel is er soms sprake van wat ‘alledaagse attentheid’ kan worden genoemd: een oogje in het zeil houden en als het nodig is, even helpen.

Dit rapport bevat aanbevelingen hoe in een superdiverse wijk alledaagse attentheid bevorderd kan worden.

moniquekremer.nl/publicatie/alledaagse-attentheid-in-een-superdiverse-wijk/

De dorpsondersteuner verhoogt het welzijn en verlaagt de zorgkosten

Uit onderzoek van de Aletta Jacobs School of Public Health blijkt dat zorgkosten afnemen als er een dorpsondersteuner actief is in het dorp. Lees de evaluatie van de dorpsondersteuner.

rug.nl/aletta/blog/de-dorpsondersteuner-verhoogt-het-welzijn-en-verlaagt-de-zorgkosten-27-02-2020

“We hopen dat het leuker en gezelliger wordt”

Vitale Woongemeenschappen in Rotterdamse ouderencomplexen’

Van bewoners van ouderencomplexen wordt verwacht dat zij ontmoetingen en activiteiten organiseren om de sociale vitaliteit in hun woonomgeving zelf op peil te houden of te verbeteren. Dat is in de praktijk lastig zonder professionele ondersteuning, zo blijkt uit een onderzoek naar de vitaliteit van woongemeenschappen van ouderen in Rotterdam.

Anja Machielse, Sophie Bekkers, Janneke Jolink, Jeannelies Lof schreven het onderzoeksrapport: ““We hopen dat het leuker en gezelliger wordt” Vitale Woongemeenschappen in Rotterdamse ouderencomplexen’. Universiteit voor Humanistiek, Utrecht 2022

uvh.nl/actueel/nieuws/professionele-ondersteuning-noodzakelijk-voor-vitaliteit-woongemeenschappen-ouderen

Ggz vriendelijke wijk

Ggz Centraal en Caro van Dijk, Oostwest hebben onderzocht hoe de behoeften van mensen met een psychische kwetsbaarheid in relatie tot het ruimtelijk ontwerp van een wijk het beste ingevuld kunnen worden.

zorgsaamwonen.nl/artikel/ongewoon-goed-wonen-hoe-ontwerp-je-een-ggz-vriendelijke-wijk

Lessen uit gemengd wonen

Er is steeds meer belangstelling voor gemengd wonen. In gemengde-woonprojecten wonen reguliere huurders samen met bijvoorbeeld ex-dak- en thuislozen, jongeren met een licht verstandelijke beperking of met mensen die psychisch kwetsbaar zijn. De Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen onderzocht de positieve en negatieve ervaringen van bewoners, medewerkers en bestuurders van deze woonvorm.

hu.nl/onderzoek/projecten/gemengd-wonen-lessen-uit-de-praktijk

Lees ook 7 bouwstenen van gemengd wonen: portaal.nl/over-ons/inclusieve-buurtten/onze-gemengd-wonen-projecten/

Lang Leven in Plan Berlage

Het project Lang Leven in Plan Berlage resulteerde in boekje en een stroomschema met diverse mogelijkheden voor het verbeteren van de toegankelijkheid in bestaande bouw. Samengesteld door oa Frederike Kuipers, architect/transitieverkenner bij studiotransit.

stedebouwarchitectuur.nl/artikel/lang-leven-in-plan-berlage

Podcasts

Gemeenschapsgericht leiderschap.

Dit is een podcast met Birgit Oelkers en Thijs van Mierlo over professionals die werken in en aan de gemeenschap, zeggenschap delen met bewoners, en hoe je dat doet als leider van zo'n organisatie:

app.springcast.fm/16378/groei-van-de-gemeenschap-krimp-van-de-organisatie-met-birgit-oelkers-en-thijs-van-mierlo-over-gemeenschapsgericht-leiderschap

Voorzorg

De hoogleraren Mirella Minkman (en bestuursvoorzitter kennisorganisatie Vilans) en Marcel Canoy (gezondheidseconoom) gaan in de podcast Voorzorg oa in op zorgzame buurten:

soundcloud.com/voorzorg/voorzorg-84-mirella-minkman-en-marcel-canoy-rigide-kwaliteitsnormen-werken-niet-in-de-ouderenzorg

Wonen als je ouder bent

Wat als je prima uit de voeten kunt in jouw appartement, maar contact met de jonge generatie mist. Of als je gehecht bent aan het huis waar je al jaren woont. En waar je de kinderen grootgebracht hebt? Wat maakt verhuizen dan de moeite waard? In deze Podcast31 gaat Dore van Duivenbode met experts in gesprek over toekomstbestendig wonen voor ouderen.

ouderen.am.nl/meergeneratiewonen-een-pleidooi-voor-gemengde-woonomgevingen/

Wij in de wijk: werken aan leefbare wijken en buurten

Sterke wijken, waar mensen zich prettig voelen, goed samenleven en elkaar ondersteunen als dat nodig is. Hoe krijg je dat voor elkaar? In het meerjarige project Wij in de Wijk zoekt Movisie naar antwoorden op deze vraag. In een nieuwe, vierdelige podcastserie gaan Lou Repetur, Simon Timmerman en Jasper van de Kamp van Movisie in gesprek met direct betrokkenen bij lokale initiatieven in Utrecht, Amsterdam, Zutphen en Voorst.

movisie.nl/artikel/podcastserie-wij-wijk-werken-aan-leefbare-wijken-buurten

Tools en websites:

ABCD-methode (Asset-Based Community Development)

isabewoners.nl/buurtbewoners-verbinden/ontwikkel-de-buurt-met-asset-based-community-development/

Handreiking Vitale Woongemeenschappen

zorgsaamwonen.nl/artikel/handreiking-vitale-woongemeenschappen

Model voor het bijdragen van de buurt aan betere gezondheid

ijph.nl/kennisbank/de-wijk-gezonder-maken-met-het-spinnenweb/

Omgevingswalkshop

jso.nl/omgevingswalkshop/

Praatplaat leefbaarheid

aedes.nl/media/document/praatplaat-interventies-leefbaarheid

Reuring methodiek, Habion

liv-inn-thuismaken.nl/reuring-methodiek/

Studio BRUIS – Samen Buurten

dewijkmakers.nl/studio-bruis/

Veerkrachtkaarten

aedes.nl/leefbare-en-veilige-wijken/aan-de-slag-met-de-veerkrachtkaarten-van-de-buurten-jouw-gemeente

Woonzorgwijzer

platform31.nl/artikelen/handreiking-voor-het-maken-van-analyses-met-de-woonzorgwijzer/

Relevante websites

beteroud.nl/

buurtcirkel.nl/

buurtwijjs.nl/

cooplink.nl/

deplekkenmakers.nl/

dewijkmakers.nl/

katalys.nl/

kenniscentrumsportenbewegen.nl/

kenniscentrumwwz.be/

kis.nl/

liefenleedstraat.nl/

ljb.nl/

isabewoners.nl/

movisie.nl/wij-wijk

nlzorgtvoorelkaar.nl/default.aspx

opzoomermee.nl/

pharos.nl/

platform31.nl/inclusieve-samenleving/

samenbuurten.nu/

socialevraagstukken.nl/

stadstrainers.nl/

vilans.nl/kennis

wijkwijzer.org/

zorgsaamwonen.nl

zorgzamedorpengroningen.nl/

